

Universitätsbibliothek Paderborn

Qvæstiones Morales Selectiores De Lege Interna Et Externa

discussæ, ac Resolutæ, & in duos Libros divisæ, In quibus, propositis casibus, prima quædam principia, ad plurimas alias Qvæstiones similes resolvendas perutilia, subinde examinantur

[De Lege Interna]

Beati, Gabriele

Augustæ Vindellicorum, 1729

VD18 90108957

33 An quilibet error circa causam, sive objectum materiale operationis, eam vitiet.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39908

triginta. Totus autem valor donationis, desumitur ex voluntate Donatoris.

13 Secundò; Quamuis venditio fuerit valida, tener tamen Emptorem ad restituendum Titio pretium, quod deerat ad pretium ibi iustum. Tum quia quoad illum defectum, Venditio fuit

Titio omnino inuoluntaria, cum Titius intentionem habuerit Adamantes vendendi pretio ibi iusto. Tum quia iustitia vnumquemque obligat ad res emendas, pretio iusto; sicut obligat Venditorem ad eas, eodem pretio vendendas, & non supra illud.

Q V A E S T I O XXXIII.

An quilibet error circa Causam, siue obiectum materiale operationis, eam vitiet.

C A S V S.

1 **T**ITIVS, putans, Lauretum, centum milliaribus, Romà distare & Templum quoddam Virgini Sacrum, decem; Vtramque peregrinationem, ad eiusdem peregrinationis labores sustinendos, vouit. Post Votum autem emissum, comperit, Lauretum distare milliaribus centum, & decem; Templum verò, viginti. Quæritur, Vtrum Votum istud fuerit validum.

S Y M M A R I V M.

- 3 Error circa materiam operationis, cur illam vitare videatur.
- 4 Inconueniens inde consequens.
- 5 Materia Voti, aliquando coincidit cum eius causâ finali.
- 6 Error circa Voti materiam, aliquando leuis, aliquando notabilis.
- 7 Error leuis, Votum non irritat.
- 8 Notabilis irritat.
- 9 Error circa accessorium, non irritat Votum circa principale.
- 10 Error circa circumstantiam materialem, illam non semper reddit inuoluntariam.

- 11 Votum irritum circa principale, est etiam irritum circa accessorium.
- 12 Quandoam, in Emptione, causâ finalis, coincidat cum materiâ.

RATIONES DVBITANDI.

NON est hic Quæstio de qualitatibus 2 obiecto materiali operationis, accidentalibus, sed de substantialibus; Itineris enim longitudo, vel breuitas, ad eius substantiam pertinere videntur. Quare quæritur hic; an quilibet error circa qualitates materiæ intrinsecas, ad operationem irritandam sufficiat.

A a 2

Ratio

3 Ratio autem dubitandi est; Quia ex vno capite, error circa substantiam, siue circa essentialia alicuius dispositionis, illam vitiat, cum eam reddat inuoluntariam, & nihil magis sit contrarium voluntati, quam error. *L. si per errorem. ff. de iurisd. omn. iud.* Sed Titius, dum putabat, Lauretam Româ distare solum milliaribus centum; errauit circa Voti materiam; Verè enim distabat milliaribus centum, ac decem; & Templum Beatæ Virginis, quod ipse putabat distare decem, verè distabat viginti. Ergo Votum, ex hoc errore factum fuit inuoluntarium, ac nullum.

4 Ex alio verò capite; si quilibet error, etiam circa substantialia alicuius dispositionis, sufficeret ad illam vitiandam; sequeretur, nunquam, aut ferè nunquam esse validas dispositiones, quæ communiter fiunt, & quæ communiter tanquam validæ admittuntur; Semper enim, aut ferè semper, interuenit aliquis error, vel circa materiam, vel circa finem, Nam, dum quis peregrinationem aliquam vouet, nunquam, aut ferè nunquam, itineris longitudinem, & consequenter peregrinationis laborem, ita exactè vouet, vt in aliquâ itineris parte non erret, putans; V. G. Iter, esse miliariorum decem, cum sit, vel solum nouem, vel vndecim. Si ergo quilibet error, sufficit ad dispositionem inuoluntariam, nunquam aut ferè nunquam, Vota, ac dispositiones, quæ communiter fiunt, erunt validæ. Quod tamen est contra communem sensum, ac praxim.

NOTABILIA.

5 **A**duertendum est primò, Causam vouendi, aliquando; cum Voti,

aut dispositionis materiâ, non coincidere, sed illi esse omnino extrinsecam; Vt, cum quis, ad Filij sanitatem obtinendam, vouet ieiunium; Tunc enim Filij sanitas, est omnino distincta à ieiunio, quod est Voti materiâ; Aliquando verò cum ipsâ Voti materiâ coincidere, ita ut sit, vel ipsa res promissa, vel eius pars; Vt, cum quis vouet peregrinationem, ad eius labores sustinendos; Tunc enim, labor, non distinguitur ab ipsâ peregrinatione, quæ est Voti materiâ. Quando causa vouendi, cum Voti materiâ non coincidit; Tunc error circa causam finalem, irritat Votum, & error circa causam impulsivam non irritat, vt dictum est. Quando verò coincidit; Tunc, si error sit circa partem modicam, Votum obligat; quia error circa illam, non est propriè error, qui consensui ad valorem necessariò aduersetur, cum sit in re modicâ; At verò, si error sit circa partem notabilem, Votum non obligat, quia error circa illam tollit consensum, qui ad valorem est necessarius.

Aduertendum est secundò: Vt cognoscamus, num qualitas, circa quam est error, magni sit, aut parui momenti, ita ex errore circa illam, Votum, aut dispositio irritetur, vel non irritetur, Spectandam esse rem illam, non absolute, & secundum se, sed respectu totius materiæ Voti, aut dispositionis. Id enim, quod respectu vnius dispositionis, erit modicum, respectu alterius erit magnum, ac notabile. Nam decem miliaria, quæ respectu centum, censentur quid modicum, respectu viginti, non cen-

cenfentur modicum, fed notabile. His
pofitis,

RESOLUTIO I.

7 **A**D Cafum Respondetur primò; Vo-
tum peregrinationis ad Virginem
Lauretanam, fuiffe validum. Quia er-
ror circa itineris longitudinem, fuit mo-
dicus, ideoque infufficiens ad illud vi-
tiaudum; In moralibus enim, parum
pro nihilo reputatur.

RESOLVTIO II.

8 **R**espondetur fecundò; Votum pere-
grinationis ad aliud Beatæ Virginis
Templum, fuiffe inualidum; Quia er-
ror circa itineris longitudinem, notabi-
lis; Decem enim, quamuis comparata
ad centum, fint quid modicum; com-
parata tamen ad viginti, funt aliquid
maguum, ac notabile; ideoque error
circa illa, fuit fufficiens ad Votum ir-
ritandum. Atque ita tenent *Suar.*
tom. 2. de relig. tr. de Voto. lib. 1. c. 11.
num. 8. Sanch. lib. 10. matr. d. 9. n. 13.
& lib. 4. fum. c. 2. n. 11. Sotus lib. 7.
qu. 1. art. 2. Arag. 2. 2. quæst. 88. ar. 1.
Rodr. p. 2. fum. c. 92. num. 4. Alvarez.
1. 2. d. 157. num. 6. & alii plures.

COROLLARIA.

9 **C**olligitur ex dictis primò; Quan-
do error, non eft circa materiam
per Votum principaliter promiffam, fed
folùm circa aliquid illi accessorium, tunc
Votum obligare folùm ad principale,
non verò ad accessorium; Si quis enim vo-
ueat peregrinationem Lauretanam pe-
destrem, non advertens, vel putans, il-
lam circumftantiam, non effe valde dif-

ficilem; tenebitur quidem ire Lauretum,
fed non pedibus; Quia Votum, cen-
setur voluntarium folùm circa rem prin-
cipaliter promiffam, quo ad illam verò
circumftantiam, inuoluntarium, *Sanch.*
lib. 4. fum. c. 2. num. 15.

Secundò; Cum quis vouet, ire Lau- **IO**
retum, putans diftare centum milliariis,
cum diftet centum, & decem; Quamuis
Votum quo ad illum exceffum videatur
inuoluntarium, ideoque ad illum non
obligare; verò tamen, etiam illum ex-
ceffum effe virtualiter voluntarium;
Quia circumftantia illa levis decem mil-
liariorum, circa quam fuit error, eft
infeeparabilis à materià principaliter pro-
miffa. Ergo eo ipfo, quod eft volitum
principale cenfetur etiam virtualiter vo-
lita circumftantia; ideoque vouens, ad
illam tenetur. Cum verò circumftan-
tia, à rei promiffæ fubftantià eft infepa-
rabilis; vt accidit in circumftantià iti-
neris pedestris; Tunc error circa illam,
eam reddit inuoluntariam; ideoque Vo-
uens, ad illam non tenetur, fed folùm ad
principale.

Tertiò; Quando Votum, eft irritum **II**
propter errorem notabilem, circa rem
principaliter promiffam; effe etiam ir-
ritum circa accessorium, quamuis hæc
fuerit cognita. Si quis enim peregrina-
tionem Lauretanam obire voueat, sacco
indutus; putans diftare folùm quadra-
ginta milliariis, cum diftet plus quam
centum; non folùm non tenetur ad
illa quadraginta milliaria, in quibus
non errauit, fed neque ad faccum induen-
dum. Quia vtrumque accessoriè tantum,
& non principaliter, per Votum, pro-
miffit. Principali autem destructo,

corrui etiam accessorium ; Cum hoc eius naturam sequatur, *reg. accessorium: de reg. iuris in 6.*

- 12 Quarto; Cum quis ad gemmam emendam mouetur à virtute aliqua, quam in illa putat esse, ad certum morbum sanandum; Tunc causam finalem cum emptio- nis materia coincidere; Virtus enim, & qualitas illa, quæ ad gemmam emen-

dam mouet, vt causa finalis, eo quod emptio ad talem virtutem obtinendam ordinetur; pertinet etiam ad emptio- nis materia, cum ex illa, valor gemmæ intrinsecus, qui est emptio- nis materia, desumatur. Quare, si circa talem virtutem contingat error, emptio ex defectu voluntarij erit inualida, quia error, erit circa emptio- nis substantialia.

QV AESTIO XXXIV.

An semper, Ignorantia circa qualitates materiae intrinsecas, operationem reddat inualidam.

C A S V S.

- I **T**ITIVS, Ordinis Carthusianorum difficultates ignorans, & præcipuè, quod ibi carnes unquam comederentur, vouit eius Religionis ingressum. Verum, cum postea de eorum regula certior esset factus, ingredi amplius noluit; & quaesuit; Vtrum Votum, ex tali Ignorantiâ emissum, fuerit validum.

SUMMARIUM.

3 In Voto difficultates notabiles ignorate, illud reddere videntur nullum. 6 Aliud est, difficultates ignorare; aliud, circa illas errare. 7 Ignorantia, difficultates ignoratas non excludit, error excludit. 8 Votum Religionis, etiam difficultatibus ignoratis, tenet. 9 Ignorantia difficultatum, voluntatem vouendi absolutam non impedit. 10 Ad Voti valorem, cognitio confusa rei promissa sufficit. 11 Cur cognitio distincta non requiratur.	12 Non obstat, quod Ignorantia sit antecedens. 13 Cur ignorantia vitiorum Rei emenda, emptioem irritet. 14 Qua Ignorantia, causet inuoluntarium. 15 Obligationem impediens, si illi superueniat, eam tollit. 16 Eleemosyna; facta etiam cum Ignorantia antecedente, aliquando est valida.

RATIONES DVBITANDI.

Quamuis error circa qualitates, obiectio materiali operationis intrinsecas, illam reddat inualidam, vt con-